

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat beszámolója

a 2019. évi tevékenységéről

LUDAS

I. Család- és Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

1.1. Szolgálat működése a jogszabályok tükrében, családsegítés

A családsegítés célját és feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. tv. (Sztv.) 64. §-a határozza meg: a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés tartalmáról, feladatairól:

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- ✓ a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- ✓ az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- ✓ a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- ✓ a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- ✓ a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- ✓ a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

1.2. Szolgálat működése a jogszabályok tükrében, gyermekjólét

A gyermekjóléti szolgáltatás célját, tartalmát és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv (a továbbiakban: Gyvt.) 39. és 40. § - a határozza meg: a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszűnését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- ✓ a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- ✓ a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- ✓ a válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a
- ✓ családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz történő hozzájutásának szervezése,
- ✓ a szabadidős programok szervezése,
- ✓ a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- ✓ a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- ✓ a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- ✓ az 1997. évi XXXI. tv-ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- ✓ tájékoztatás az egészségügyi intézményekben működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről,
- ✓ iskolai szociális munkát biztosíthat.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- ✓ a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (család gondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- ✓ a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás esetében, kezdeményezni
  - egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevétele,
  - szociális alapszolgáltatások igénybevétele,
  - egészségügyi ellátások igénybevétele,
  - pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele.
- ✓ A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési- oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

I.3. Tárgyi feltételek bemutatása

Az Integrált Szociális Intézmény Család és Gyermekjóléti Szolgálat Ludas területi irodája, Ludas, Fő út 1. szám alatt működik, az önkormányzat épületében. Az épületen belül egy irodában folyik a szociális segítő tevékenység. A helyiség bútorzata megfelelő, számítástechnikai felszereltség tekintetében elmondhatjuk, hogy kizárólagos használattal az intézmény dolgozója számára egy notebook és flottás mobiltelefon áll rendelkezésre. A kliensek fogadására az iroda nyújt lehetőséget. Az esetkonferenciák és jelzőrendszeres megbeszélések lebonyolítására pedig az önkormányzat tárgyalóterme nyújt lehetőséget. Az iroda elérhetősége mozgáskorlátozottak számára is rendelkezésre áll.

I.4. Személyi feltételek bemutatása

A Szolgálat szakmai tevékenységét 2019. évben 1 fő családsegítő munkatárs, Tatár-Ungvári Renáta látta el.

A szolgálat dolgozójának heti munkaideje 40 óra, melyből Ludas községben 8 óra.

Az intézmény ügyfélfogadás rendje:

Szerda : 8:00 – 12:00 illetve telefonos egyeztetést követően bármikor.

II. Szakmai tevékenység

II.1. Feladatok és célok

Intézményünk a preventív és korrekatív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az igénybevevők önálló életvitelének és készségeinek megőrzéséhez, erősítéséhez. A munkánk során kulcsfontosságú a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a kliensek szegénysége és társadalmi kirekesztődése elleni küzdelem, valamint az egyének, családok, közösségek társadalmi helyzetének javítása.

Alapelvünk az emberi méltóság tisztelete, az önkéntesség az együttműködésen alapuló személyes szolgáltatás, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, az egyén szükségleteire szabott átfogó szemléletű segítségnyújtás, valamint az egyént körülvevő természetes és mesterséges erőforrások közötti hatékony, egymást segítő, építő jellegű együttműködés. Szolgáltatunk tevékenységének lényeges eleme, hogy a településünkön élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek.

Ezeknek, a feltételeknek megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot. Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb a megfelelő időben érkező segítség. Az elején, a nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkező támogatással lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását. Ezért fontos a gyermekjóléti szolgáltatások prevenciós tevékenysége, mely véleményünk szerint a szolgáltatás egyik legfontosabb eleme. Így tudunk leginkább a jogszabály által előírt feladatunknak eleget tenni, vagyis annak, hogy elősegítsük a gyermekek családban nevelkedését, támogassuk a gyermekek szocializációját, és meggátoljuk a veszélyeztetettség kialakulását. Tulajdonképpen a gyermekjóléti szolgáltatás, az általa végzett családgondozás, az egyéni esetkezelés is prevenció, mert ezzel megelőzhető a gyermek szakellátásba kerülése. Munkánknak irányt ad a szociális munka etikai kódexe. Szolgáltatásunkat nemre, korra, társadalmi és etnikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosra és egészségi állapotra való tekintet nélkül, valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával látjuk el. Szakmai tevékenységünk során a titoktartást és az információk felelős kezelését biztosítjuk.

Munkánk során tudatosan vállaljuk:

- a szociális munka etikai kódexében rögzített normák betartását,
- önismeretünk, és a személyiségünk folyamatos fejlesztését
- szakmai tudásunk folyamatos gyarapítását,
- a kliensek problémamegoldó kapacitásának fejlesztését,
- a hátrányos helyzetűek és kisebbségben élők társadalmi képviseletét,
- a társadalmi normák, értékek közvetítését a kliensek felé,
- a társadalmi szolidaritás erősítését

Család és Gyermekjóléti Szolgálat:

- Információnyújtás
- Jelzőrendszer működtetése (jelzőrendszeri felelős)
- Védőháló szakcsoport
- Kríziskezelés
- Segítés az ellátásokhoz jutásban
- Prevenció, szabadidős programok szervezése
- Családgondozás, klasszikus segítő tevékenység
- Általános tanácsadás
- Csoportmunka
- Közösségfejlesztés
- Kapcsolattartás és együttműködés a Központtal

II.2. Észlelő és jelzőrendszer működtetése

Az intézményrendszer átalakításának céljai között szerepelt a gyermekvédelmi jelzőrendszer megerősítése. Ez magában foglalja a szolgálatok ilyen irányú tevékenységének megerősítését csak úgy, mint a jelzőrendszeri tagok feladat ellátási kötelezettségének nyomatékosítását. A 2016. január 1-jén hatályba lépő új szabályozás több új alkotóelem vezetett be a hatékonyabb jelzőrendszeri munka érdekében. Fontos, hogy a szabályozás egyértelművé teszi, hogy a **jelzőrendszer egyetemes**, amely a gyermekek mellett a felnőttekre is kiterjed. Új elem a

jelzőrendszeri intézkedési terv bevezetése. A jogszabály azt is kimondja, hogy a szolgálatoknak jelzőrendszeri felelőst, a központoknak pedig jelzőrendszeri tanácsadót kell kijelölniük. Előbbi feladata a helyi együttműködés elősegítése, utóbbi pedig a járás településeinek jelzőrendszeri munkáját kíséri figyelemmel amellet, hogy szakmai támogatást nyújt.

A szolgálat Intézményi kapcsolatai:

- Gyámhivatal
- Család- és Gyermejjóléti Központ
- Gyöngyösi Rendőrkapitányság, KMB megbízott iroda
- Polgármesteri Hivatal
- Helyi és megyei oktatási intézmények
- Védőnői Szolgálat
- Pártfogó felügyelői
- Háziiorvosi Szolgálat
- Heves Megyei Kormányhivatal
- Városi Bíróság
- A településen működő, szociális szférában tevékenykedő civil szervezetek.

A családsegítői munka folyamatos együttműködést, együttgondolkodást igényel valamennyi feladat, valamennyi gondozott család, hozzánk forduló ügyfél vonatkozásában. Ez a közös munka a tavalyi év folyamán is jellemezte tevékenységünket. Az elmúlt években szoros kapcsolatot alakítottunk ki a jelzőrendszer tagjaival.

A szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival esetszembeszélések, esetsz konferenciák, és éves szinten minimum 6 alaklommal szakmaközi megszembeszélések formájában. Az esetsz megszembeszéléseken feltárjuk a veszélyeztetettséget előidézö okokat és ezek megoldására közösen teszünk javaslatot. A gyermejjóléti szolgáltatás fontos feladata, az intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

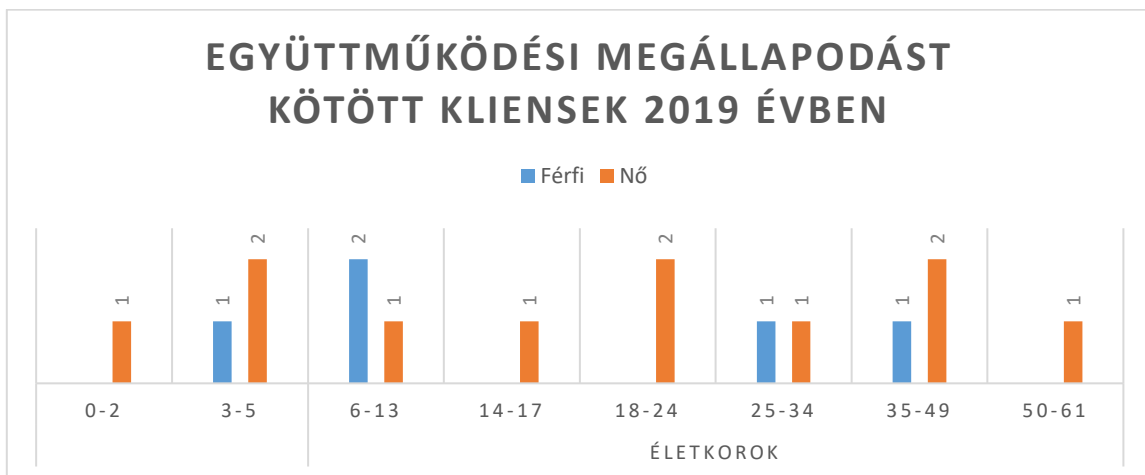
Az esetsz jelzések általános tendenciáit követve a jelzőrendszer tagjai kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy jelzéseiket írásban tegyék meg, és azok formai és tartalmi követelményei megfelelőek legyenek.

II.3. Ludasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátotti köre

A működési területen élő teljes lakosság.

2019.12.31. napján 5 családot, 12 főt alapellátás keretében gondoztunk. Családba fogadással 2019. évben 2 gyermek volt elhelyezve.

Az együttműködési megállapodást kötött kliensek tekintetében az alábbi diagram mutatja nem és életkor szerinti feloszlásukat.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adatai alapján saját szerkesztés

Az alapellátás keretein belül gondozott kliensek gazdasági aktivitásuk vonatkozásában a következőket mutatja (2. számú diagram):

2. számú diagram

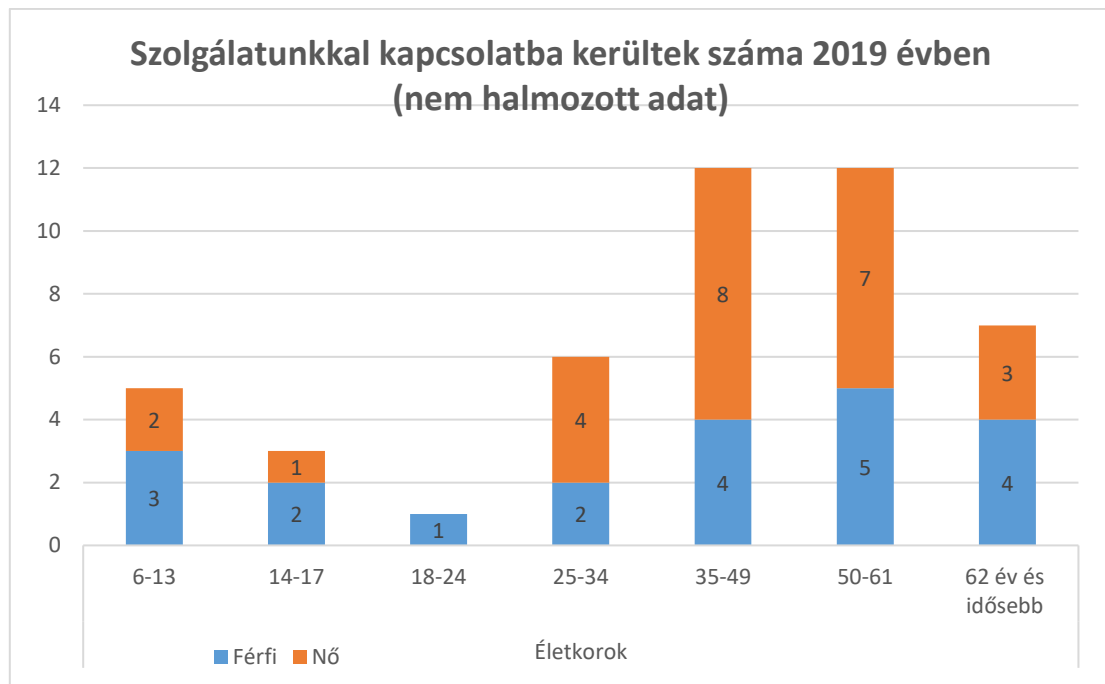

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adatai alapján saját szerkesztés

Ludas községben a Szolgáltatunkkal kapcsolatba kerültek számát (nem megállapodással rendelkezők) pedig a 3. diagram szemlélteti szintén nem és életkorok szerint, összesen 52 fő.

3. számú diagram

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adatai alapján saját szerkesztés

A Család és Gyermekjóléti Szolgálatnál alapellátás keretein belül gondozott családok tekintetében az elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma szerinti megoszlást mutatja a következő táblázat, amely jól szemlélteti, hogy egy-egy családnak nem csak egy, hanem többszörös problémákkal kell megküzdenie. Ez a szolgálat részéről is összetett segítséget igényel.

A táblázatból látható a „helyi sajátosság”, amely a községben meghatározó problémaforrás.

1. sz. táblázat

Alapellátás kereteiben gondozott családok száma problémák száma szerint (2019)		
A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Családi-kapcsolati konfliktus	2	3
Család életvitele	2	4
Tankötelezettség elmulasztása (50 óra feletti)	1	2
Összesen:	5	9

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adatai alapján saját szerkesztés

A szolgálat szakmai tevékenységét tekintve (2. számú táblázat) olvasható, hogy a családsegítő legfőbb munkája a problémák előfordulásának gyakoriságával egyenes arányban a segítő beszélgetés és az ügyintézéshez segítségnyújtás. A településen egyre nagyobb gondot okoznak az anyagi jellegű problémák. Ennek megfelelően a magyarországi szociális háló lehetőségeit kiaknázva több tucat kérelmet írtunk az OEP és a Nyugdíjbiztosító Főigazgatóság felé kérve egyszeri segélyt. Minden alkalommal pozitív elbírálás alá estek a kliensek. Az egyszeri kapott összeg 14.000 és 25.000 Ft között mozgott.

2. sz. táblázat: Szakmai tevékenységek adatai 2019 évben (halmozott adat ¹)		
Megnevezés	Szakmai tev. halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	51	6
Segítő beszélgetés	45	5
Tanácsadás	12	2
Ügyintézéshez segítségnyújtás	31	13
Esetmegbeszélés	12	1
Esetkonferencia	5	4
Családlátogatás	290	11
Adományközvetítés	12	23
Konfliktuskezelés	10	4
Kríziskezelés	1	1
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - pénzübeli	10	3
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - természetbeni	3	2
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	9	6
Közvetítés család- és gyermekjóléti központhoz	1	1
Szakközvetítés	18	-

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adatai alapján saját szerkesztés

¹ Halmozott adat: Egy kliens többféle problémával is küzd, több típusú szakmai tevékenységet is folytat a Szolgálat.

A családoknál -már tendenciaként- fő problémaként az **anyagi nehézség** a jellemző, illetve az **életviteli gondok** okozzák a legtöbb problémát a családoknál. Ez több ágú, hiszen az egyik vonalon a munkahelyen történő megfelelés instabilitása és a másik vezérfonal a családon belüli kapcsolatok megromlásához vezet. Szolgálatunk nagy hangsúlyt fektet nemcsak a klienssel történő beszélgetésekre, szakellátásokhoz történő hozzájutáshoz, hanem a család többi tagjával történő folyamatos kapcsolattartás, erősítés is cél. Az életviteli gondokkal egyenes arányosan megjelennek a **lelki-mentális problémák** is, amely már elhatalmasodik a nukleáris családon, de szélesebb értelemben vett környezetén is a kliensnek, ezért nagyon fontos a prevenció és ha már a baj bekövetkezik, akkor a mielőbbi cselekvés a szolgálat és a jelzőrendszeri tagok részéről.

II.4. Családgondozással kapcsolatos tapasztalatok

A családgondozás történhet:

- önkéntes megkeresésre,
- jelzőrendszer által küldött jelzésre,
- együttműködésre kötelezés során: védelembe vétel esetén, szakellátásban lévő gyermek családjával.

Alapellátásra különböző okok miatt került sor:

- gyermek elhanyagolása,
- életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok,
- lelki-mentális problémák.

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő családsegítés jelenti. A családsegítés a segítő kapcsolatra épül. A család gondozásának filozófiája, ha megerősítjük a családot, mint egységet. A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy

komplex tevékenység, mely a család problémamegoldásának javítását szolgálja. A tevékenység széles körű, de a megoldásban a „kis lépések” elve érvényesül.

Jelzések vonatkozásában **emelkedő tendenciát** mutat Ludas község, **19 jelzés érkezett** a jelzőrendszeri tagok részéről. 18 jelzés érkezett köznevelési intézménytől, 1 jelzés egészségügyi szolgáltatótól. Ezek kiskorúakra vonatkozó jelzések.

II.5. Jövőre vonatkozó célok meghatározása

A családsegítő tevékenysége során a jogok és kötelességek helyes arányára, és az együttélési szabályok, az általános normák betartásának tudatosítására törekszik. A családgondozás módja és formája a gyermek veszélyeztetettségének mértékétől függ, és a családban történő nevelési hiányosságok, problémák megszüntetésére, illetve a megelőzésre irányul, melynek önkéntes együttműködés az alapja.

A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer mind teljesebb körű és hatékonyabb működtetése munkánk egyik alapvető célkitűzése, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve a potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony és kellő időben biztosított segítség nélkülözhetetlen feltétele.

A **prevencióra helyezük a hangsúlyt** és szeretnénk megadni minden segítséget a hozzánk forduló családoknak. Karitatív tevékenység keretében, a rászorulóknak számára az Integrált Szociális Intézmény (pályázati úton nyert) a Magyar Élelmiszerbankkal kötött szerződése mentén **havi egyszeri élelmiszerosztás** aktív részeseként és szervezőjeként a község rászorulóit (**20-25 család/hó**) tudjuk segíteni pékáruval, zöldségekkel, gyümölcsökkel, illetve több esetben tartós élelmiszerekkel, ezzel is csökkentve a mindennapi megélhetési nehézségeket egy-egy családban.

Fontosnak tartjuk a szociális kompetenciánk fejlesztését, hogy érzékenyek legyünk a szociális munka iránt. A gyermek és ifjú korosztály kapcsolati és szociális problémáinak korai felismerésére törekszünk - minősítés, meg- és elítélés nélkül.

Fentiek alapján megítélésem szerint az ISZI Ludasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának 2019 évben kifejtett szakmai tevékenysége eredményesnek mondható, a további hatékony együttműködéshez a feltételek adottak.

2019. évi munkánk támogatását, a település vezetőivel történő eredményes együttműködést ezúton is köszönjük.

Abasár, 2020. május 22.

Tisztelettel:

Szabó Péter
Intézményvezető

Beszámoló összeállításában részt vett: Boros Anikó családsegítő